

**AVE
MARIA**

SLOVENSKI
nabožni list
za jugoslovanške
izseljenike
v
Ameriki.

Izhaja začetkom vsakega
meseca.

Izdaja
AVE MARIA PUBL. CO.
21 NASSAU AVENUE
Brooklyn, N. Y.

Naslov za dopise in naročila je
"AVE MARIA"
21 NASSAU AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Stane: za Ameriko celo leto \$1.
Za Evropo \$1.35.

Subscription price \$1 for year.
For Europe \$1.35.

Entered as Second Class Matter October 17, 1912, at the Post Office, Brooklyn, N. Y., under Act of March 3, 1879.

Za vse naše dobrotnike in podpornike se bere vsako nedeljo jedna sveta
maša in za vse naročnike Ave Maria vsaki prvi petek v mesecu.

DOBRA ZVEZA

je najboljša in poglavitna stvar v denarnem prometu in take
dobre zveze ima tvrdka

Frank Sakser

Za denarne pošiljatve je v zvezi z C. KR. POŠTNO HRANILNICO NA
DUNAJU.

Za nakaznice: LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA.

Za hranilne vloge: LJUBLJANSKA MESTNA HRANILNICA in mnogo
drugih slovenskih hranilnic in posojilnic.

Pošilja denar potom pošte, po zanesljivih bankah kakor tudi brzojavno
bodi si v katerokoli mesto na svetu, brzo, sigurno in po najnižjih cenah, kate-
re so vsak dan v edinom slovenskom dnevniku "Glas Naroda" priobčene.

Sprejema čeke in denarje iz vseh držav in jih premenja vedno po dnevnem kurzu.

GLAVNI URAD:

FRANK SAKSER

82 CORTLAND STREET

NEW YORK, N. Y.

PODRUŽNICA:

6104 ST. CLAIR AVENUE, N. E

CLEVELAND, OHIO.

Svoji k svojim!

Clevelandčani!

Svoji k svojim!

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA

IN POGREBNI ZAVOD

SVOJI K SVOJIM!

Razdeljena v dva dela in v polni meri z nafinejšimi pripravami
preskrbljena! Trgovina za nakup pohištva, orodja, premog,
posode, barve, stekla in drugo. Pogrebni zavod je z najfinej-
šimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbujemo najlepše spre-
vode v zadovoljnost ljudi, zakar imamo brez števila zahval. Za
vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina od-
prta noč i dan. Se priporočam vsem Slovincem in slov. društvom

SVOJI K SVOJIM!

Tel. Princeton 1881
Bell East 1881

A. GRDINA,

TRGOVEC IN POGREBNIK
6127 ST. CLAIR AVENUE

Svoji k svojim!

Clevelandčani!

Svoji k svojim!

“ČEŠ, NOČEŠ, MORAŠ!”

Vzemi iz žepa svojo žepno uro. Odpri jo! Koliko kolesc je tukaj, ki drug drugega pehajo naprej, da tako enakomerno merijo čas po urah, minutah in sekundah. Kaj ne, kako modro je to sestavljeno?

Sedaj pa vprašaj: od kod je ta ura? Ali moreš odgovoriti: ura se je naredila sama? Narava je tekom milijon let naredila ta kolesca, narava je zopet ta kolesca sestavila, narava je dala v to uro pero, da peha kolesca dalje in dalje in narava sama navija to uro dan za dnem, da gre vedno naprej?

Ne! Tega ti ne moreš! Če bi tudi ne vedel, kdaj je bila ta ura narejena, ne kako, ne kdo jo je naredil, eno pa veš gotovo: **Sama se ni naredila in od vekomaj ni bila.** Treba je bilo:

1. najprej kolesc, vijakov, peresa i. t. d. t. j. tvarine, iz katere je sestavljena in

2. treba je bilo razumnega človeka, ki je ta kolesca naredil, ki je ta kolesca modro skupaj sestavil, da tako drug drugega pehajo naprej in vršijo eno skupno nalogo, — merijo čas.

Ko gledaš ta kolesca, takoj zapaziš, da ima vsak kolesček gotov namen v uri. Najmanjši vijaček ni brez namena v uri. Vse je tako modro in razumno setavljeno, da jasno vidiš človeški um, ki je iznašel in delal to uro.

Ozri se sedaj proti sinjemu nebu! Pozri se na stvari okrog sebe. Koliko stvari ti pokaže tvoje oko. Pogledj solnce, pogledj me-see, pogledj milijone zvezd! Pogledj živali, rastline....! Pogledj samega sebe! Vse se vrti, vse se gibje, kakor v tvoji uri, samo v neizmerno večjo meri. Vsaka teh stvari, tudi najmanjša ima svoj gotov namen, svojo gotovo nalogo, zakaj je! Najmanjši črviček v prahu ima svojo nalogo, svoj namen, zakaj je!

Sedaj pa vprašam: od kod je vse to?

Kakor pri uri, tako je bilo treba pri svetu:

1. Materijala, snovi, s katerega so te stvari narejene. Od kod pa je ta snov? Kdo jo je naredil? Razum ti pravi, da samo iz sebe nič ne nastane.

2. Razumnega bitja, ki je naredil tvari-no in jo potem tako modro razvrstil, kakor urar kolesca in vijačke v uri, da vrši vsak svojo nalogo, vse skupaj pa lepo skupno vrši eno nalogo, katero je odločil ta prvi razum, ki je to naredil. Po celem stvarstvu od največjega sveta, plavajočega v vesoljstvu kot zvezda, do najmanjšega praška v zraku, vse ima svoj smoter, to se pravi gotovo delo, katero mora vršiti, ima svoj namen, zakaj je vstvarjeno. Po celem stvarstvu vidimo tudi razumne postave in zakone, katere morajo ubogati vsa razum-

na in nerazumna bitja in mrtve stvari. Mati ljubi svojega otroka, zato da skrbi zanj in ga vzredi. Samica skrbi za svoje mladiče, da jih ohrani pri življenju. Oči imamo, da gledamo, noge, da hodimo. Solnce ogreva zemljo, da mora roditi sad. Zima pride za poletjem, da se narava odpočije in pripravljaja za novo delo prihodnjo pomlad, i. t. d.

Od ko ti zakoni, ti **naravni zakoni**, kakor jih imenujemo? Kdo jih je dal, da jih cela narava **mora** tako točno ubogati? Nekdo jih je moral dati, sami se niso mogli dati, to nam razum pove.

Zato pa nam cela narava sama jasno in glasno govori: Moral je biti nekdo ki je vstvaril materijo, snov, s katere sestoji svet in vse kar je. Moral je biti nekdo, ki je to snov lepo razvrstil, naredil stvari in jim dal stalne zakone, po katerih je vse vstvarjeno in vse obstoji in vrši svojo nalogo.

1. Za vse, kar je, je moral biti kak vzrok ali povod, da je postalo. Poglejmo! Bil je čas, ko tebe še ni bilo na svetu. Toda sam od sebe nisi mogel nastati, moral je biti kak povod, da si nastal! — Tvoji stariši.

Bil je tudi čas, ko tvojih starišev ni bilo. Kajne, jasno je, tudi tvoji stariši niso mogli nastati sami. Imeli so zopet svoje stariše.

Bil je čas, ko nobenega človeka ni bilo na svetu. V tem je edini nauk sv vere in brezvercev. Tedaj je moral biti eden, ki je bil prvi človek. Od kod se je pa ta prvi človek vzel?

Darvinisti in za njim naši ta rdeči trdijo, da se je človek razvil iz opice.

Dobro! Pustimo jim veljati. Toda vprašamo jih dalje!

Bil je pa čas, ko ni bilo opic, niti nobenega živega bitja na zemlji. Toraj je moralo biti živo bitje, ki je bilo prvo v stvarstvu. Od kod se je pa to vzelo? Samo po sebi ni moglo nastati, to je jasno.

Tu si brezverci pomagajo s trditvijo, da se je prvo živo bitje razvilo iz rastlin. Dobro! Recimo, da je to res! Zato pa vprašamo dalje:

Bil je čas, ko pa tudi nobene rastline,

nobenega zelišča še ni bilo na zemlji. To trdijo sv. vera in vsi brezverci, in je jasno kot beli dan. Toraj je morala biti neka rastlina, ki je bila prva. Tudi ta prva rastlina se ni mogla narediti sama po sebi. Od kod je pa tedaj?

Brezverci trdijo, da je nastala iz zemlje. Dobro!! Veljaj! Toda vsi smo edini v tem, da tudi zemlja ni bila od vedno. Kje se je toraj vzela zemlja? Sama po sebi se tudi zemlja ni mogla narediti.

Brezverci si pomagajo iz zadrege s tem, da trdijo, da se je zemlja, mesec, zvezde, solnce, vse razvilo iz enega velikega sveta. Ta svet se je vrtel in je odletel tekem časa sedaj kos, ki je sedaj mesec, in zopet kosi, ki so sedaj zvezde, i. t. d.

Dobro! Zopet veljaj! Mi pa vprašamo dalje, od kod se je pa vzel ta prvotni svet?

Zopet odgovarjajo, da se je razvil iz prav prvotne tvarine.

Dobro! Od kod je pa ta prvotna tvarina? Sami trdijo, da se samo po sebi ne more ničesar narediti, od kod pa je tedaj ta snov? Moral je biti tudi za njo vzrok ali povod, ki je povzročil, da je nastala. Ali ne?

In do tu pride svetna veda s svojo modrostjo. Sedaj se je pa treba odločiti ali verovati v "večno materijo", v "večno snov", ali pa v "večnega Boga".

Vsi verniki in brezverci verujejo, da je nekaj, kar mora biti večno, kar se ni nikdar začelo in nikdar ne bo zginilo. Razločujemo se le v tem, kdo je ta "nekaj" in kaj je ta "nekaj". Cel človeški rod je tudi edini v tem, da mora biti ta "nekaj" **razumno** bitje, da je moglo vse tako razumno narediti.

Zato pa veren človek sklepa: Naj se je svet razvil, kakor se je že hotel, gotovo je, da se sam ni mogel ustvariti, da mora biti neko bitje, ki se ni nikdar začelo in se nikdar ne bo končalo, ki je samo po sebi od vekomaj in ki mora biti neskončno razumno, da je vse tako neskončno modro uredilo. In to večno, neskončno modro bitje imenujem jaz **Boga** in verujem vanj, ker me moj razum sam k temu sili.

Iz zemlje, mrtve gline, kamna se je razvilo rastlinstvo, trdi brezverec. Toda moj

razum mi pravi, da je to nemogoče. Ako bi se enkrat rastlinstvo razvilo iz mrtve zemlje, zakaj se še danes ne razvija. Zakaj mora kmetič vsako leto posejati žito, da ima v jeseni kaj žeti? Zakaj mu zemlja tudi še sedaj ne rodi sama žita? Vsak otrok ve, da iz pšeničnega zrnja ne bode nikdar ječmen zrastel, ali iz orehovega zrnja koruza. Tisočletja nazaj so imeli Rimljani, Egipčani, Izraelci isto žito, kakor ga imamo danes. Pšenica je bila pšenica, kopri-va je bila kopri-va, hrast je bil hrast, lipa je ostala lipa i. t. d. Narava sama se protivi nauku, da bi se rastlinstvo razvilo iz kamna, ilovice i. t. d.

Živalstvo se je razvilo iz rastlinstva. Ljudje božji, dokaze za to! Kako morete dokazati to trditev. Trdi se lahko, kar se hoče, toda dokazati! Ko je hotel volk pojesti jagnje, trdil je, da voda teče v breg. Kako bi razumen človek mogel verjeti, da se je na pr. naš pes "niger" razvil iz hruševga drevesa. Dosedaj še nismo čuli, da bi psi rastle na drevesu, ali se morda razvili iz repe. Lepi pisani kolibriji, da bi se razvili iz kopriv? Ako bi se pa res kdaj, zakaj se pa še danes ne? Kar je bilo mogoče enkrat, zakaj bi to ne bilo mogoče danes? In vendar vemo, da svetna veda z vso znanostjo in razumom niti najmanjšega črvič-

ka ne more razviti ne iz rastlin, ne iz ilovice, ne iz nič. Res je, da so živele na zemlji zveri, ko so izumrle, ki so bile veliko večje, kakor so sedanje. Toda vemo pa, da še dandanes vrste živali izumirajo. Tako na pr. se naša vlada boji, da bi ameriškanski bivoli popolnoma ne izumrli. Iz tega pa ne sledi, da so se živali razvile iz rastlinstva, ampak, da gre vse stvarstvo v nič.

Enako trdijo, da so njih pradedje še pred ne tako dolgim časom skakali po drevju, kot žametaste opice, gorile, šimpanzi, morda celo orangutang. Res, po njih razumu soditi bi človek skoraj to verjel. Toda človek ima razum, katerega živali nimajo. Ali si ga je mogel dati sam? Ne! Človek na najnižji stopinji omike in civilizacije in razuma, pa je vendar neskončno oddaljen od neumne živali in naj je to še bolj modra "opica". Nobena reč ne nastane sama po sebi, je resnica, katero tudi največji brezverec ne taji. Toraj od kod človeški razum?

Zato veren človek prisiljen po svojem razumu, hočeš, nočeš, moraš, ukloni tudi svojo voljo in pravi: Bog je ustvaril nebo in zemljo in vse, kar je, on je ustvaril svet, rastlinstvo, živalstvo in tudi razumnega človeka.

EUKRATIDA.

K.

(Dalje.)

4. Pri vrtni hišici.

Kakor malo neumen je cel dan blodil okrog doma ubogi Oteomero. Šel je v hišo, v svojo sobo, in tam legel na divan, da bi našel pokoja svojemu razburjenju. Toda kakor bi ga gad pičil je naglo zopet vstal in odhitel na vrt. Tam je sedel na klopico poleg morja, da bi tam našel vsaj malo oddihljeja. Zamanj! Razburjena kri mu je vrela po vseh žilah in zopet je vstal in odhitel malo po vrtu. Od tu

zopet v hišo in iz hiše zopet nazaj na vrt.

Sužnji so ga videli in bežali pred njim, ko so ga videli prihajati. Skrili so se mu, ker so se bali, da bi jih ne kaznjeval v svojem velikem razburjenju. Ubogi vrtnar je hotel dobiti ukazov za svoje delavce in se mu je približal, ko je šel ravno iz hiše proti klopici ob morju.

"Apage! Poberi se!" ja zarjul nad njim, da bi bil revež skoraj omedlel. Kakor okamenel je obstal.

"Kaj! Pes, ti se še obotavljaš? Na! To imaš za svojo predrznost!" in z enim mahljem mu je z mečem presekala glavo skoraj do ramen.

Kri je brizgnila na vse strani in ubogi suženj je padel mrtev na tla.

Kakor krvoločnega tigra, ki zagleda kri, tako je tudi Oteomera pogled na kri sužnja še bolj razjaril. Vrgel je meč z rok in s strašno kletvijo odhitel nazaj na klopico ob morju.

"Moja hči kristjana! Moja, pa moja! HUUÚ!" in stisnile so se mu pesti.

O, ko bi vedel, kdo je zapeljal Eukratido v to neumnost! Kakor prav kar sužnja vrtnarja, presekala bi tudi njega z enim mahljem!

Da, to hoče, to mora zvedeti, naj stane kolikor hoče! Nobena muka ne bode prekruta zanj, ki mu je zastrupil njegovo življenje.

Pri Jupitru! Da se je moralo to zgoditi! Da mora on, senator Oteomero, ki je že toliko naredb zoper kristjane izposloval pri cesarju, ko je bil še senator v Rimu, da mora on trpeti sedaj to satansko krščansko zalego v svoji lastni hiši?! Da je ta strup zastrupil tudi njegovo lastno senatorsko družino, oskrnil njegovo družinsko kri?

In znova je vstal in odhitel proti hiši, kjer se je zaklenil v svojo sobo.

"Moj Bog, kaj se je zgodilo!" prihitela je prestrašena sužnja k Eukratidi in ji povedala, kako je Oteomero presekala sužnja vrtnarja.

"O, moj Bog! O, moj Bog! Daj mi očeta! Daj mi očeta!" vskliknila je v srčni boli Eukratida. "Tega umora sem jaz kriva!"

"Tudi ti si v nevarnosti, mila Eukratida. Ognji so danes svojega očeta, kolikor le moreš!" svari jo sužnja.

"V božjih rokah sem! Naj se zgodi božja volja! — Samo ene milosti prosim: spreobrnjenje mojega očeta!" In v grenki tugi je zaihtelo plemenito srce in iskalo v solzah vroče otroške ljubezni do očeta vsaj malo tolažbe.

"Hitro spravite truplo ubogega sužnja in ga pokopljite. Bil je kristjan. Skrbite, da bođe pokopan po obredu!"

Oteomero je legel zopet na divan. Utrujenost je legla na njegove možgani in kri se je začela pomirjati. Stopil mu je pred oči ubog suženj s preklano glavo, katerega je prav kar tako kruto umoril za nič. "To sem neumno neredil," mu očita neki notranji glas. "Eh, kaj! Saj je bil samo suženj!" se tolaži.

Vendar, kakor bi se nekako sam sebe sramoval, da se je dal strasti tako premagati, se je začel pomirjati. Zamislil se je!

Spomnil se je nazaj na čas, ko je še v Rimu užival senatorsko čast in bil jeden izmed naupljivnejših senatorjev pri cesarju in pri ljudstvu. Spomnil se je pa tudi, kako je že tedaj smrtno sovražil kristjane. Več najkrutejših naredb proti njim je samo on izposloval od cesarja.

Ko se je odpovedal senatorski časti in prišel sem na Portugaljsko, je pa kmalu spoznal na svojo veliko jezo, kako zelo je bilo tukaj razširjeno krščanstvo. Cesarški prefekt Galerij je bil jako prijazen in naklonjen kristjanom. Več članov njegove lastne družine je bilo kristjanov. Zato ni nobenega zadnjih cesarskih naredb proti kristjanom razglasil, češ "to se ne tika Portugalske." Kaj čuda, da je pri teh razmerah krščanstvo bujno cvetelo.

Več let Oteomero ni tega spoznal. Po naključju pa je enkrat prišel na sled vsemu temu. In seveda zablesnel je v svojem velikem sovraštvu in takoj začel delovati na to, da se to predružači. Dosegel je pri cesarju, da je bil pred nekaj meseci prefekt Galerij odstavljen in vsaki dan so pričakovali imenovanje novega na njegovo mesto. Da bi bil gotov, da pride na njegovo mesto "pravi" Rimljan, to je zagrizen pogan, dosegel je tako daleč, da mu je cesar obljubil imenovati njegovega kandidata prefektom, naj mu le priporoči človeka, ki bode po njegovem okusu. Seveda je takoj poiskal človeka, ki bi bil najprej smrtni sovražnik kristjanov. Za druge lastnosti se ni brigal. "Tukaj potrebujemo človeka, ki bi s železno roko in z jeklenim sremem pokončal to gadjo zalego,

ki se je tako zaredila v teh krajih po nemarnosti bivšega prefeka," je pisal cesarju. In takega človeka je našel v Galeriju Municipiju Kastu. Ta človek je bil mladenič, pohotnež, kakoršnega mu ni bilo para. Znan je bil splošno pri vseh kot človek brez srea in tudi brez značaja in skrajno krvoločen.

Zastonj so Oteomera njegovi prijatelji svarili, naj ne zaupa temu človeku. "Ta človek je zmožen nekega dne tudi proti tebi nastopiti in sicer s tisto krutostjo, kakor proti drugim", so mu rekli.

"Ga bodemo že krotili, da nam ne bode škodil" je omenil zasmehljivo! "Toda za sedaj je pa Kast edini človek, kakoršnega mi potrebujemo! Krvi, krvi! Krvi krščanske nam treba, da uničimo to kletu se kto in tako rešimo državo!"

"Država je pred njimi v nevarnosti! Ali ne vidite, da bodo v nekoliko letih spremenili vse temple naših bogov v svoje cerkve? Ne, ne! Kast je mož, katerega potrebuje Portugaljska v tej uri!"

Seveda pri tem pa ni pomislil, da bi se kdaj razmere mogle tako spremeniti, da bi bil ta "edini" mož tudi njemu nevaren.

Vsaki dan ima priti sporočilo iz Rima, da ta mož nastopi svojo vladu na Portugaljskem. In tedaj se bode začel krvavi ples!

Vse to je premišljeval. V tem pa je zadremal.

Imel je težke sanje.

Znašel se je sredi samih kristjanov, kar ga je tako razsrdilo da je kar besnel. Kristjani so ga tako spoštljivo in prijazno pozdravljali, kakor bi bil njih največji prijatelj. In kolikor bolj je besnel in vpil nad njimi, toliko bolj so bili prijazni z njim. Sredi med njimi pa opazi svoje Eukratido. Zakoprnel je jeze, potegnil svoj meč in začel moriti uboge kristjane, da bi tako prišel do svoje hčere. V tem ko je tako divjal proti njim in jih moril, zadel je tudi svoje hčer in ji presekal glavo. "Oče moj, oče moj, kaj ste storili?" zaklicala je smrtno ranjena Eukratida in padla mrtva na tla med druga mrtva trupla kristjanov. To ga je streznilo. Zavedel se je, kaj je naredil. Zbudila se mu je oče-

tovska ljubezen do tolikanjljubljenih hčere. Pokleknil je na tla k njej — toda pokleknil je v mlako vrvi, v kri lastnega otroka, v lastno kri. Zazeblo ga je v dno duše, da je zakričal in kakor ranjena zver planil pokoneu.

"Eukratida! Eukratida! Moj ljubi otrok! Ali ne čuješ? ne slišiš glasu svojega ljubega očeta? Eukratida!" je klical. Zamaj! Eukratida je bila mrtva.

"Eheu! Eheu! — O, joj! kaj sem naredil", je zakričal v spanju in hotel zbežati s tega strašnega kraja. Toda, vsi mrtvi so vstali naenkrat in med njimi tudi Eukratida in ga držali sredi med seboj. "Ne utečš nam sedaj!" jih je čul govoriti. "Naša kri mora biti maščevana! Tudi ti moraš biti naš! Tudi ti! Maščevanje naše je ljubezen!"

"Da, tudi moj oče mora biti naš!" je vskliknila Eukratida.

V tem pa plane med nje divji človek z mečem in hoče tudi njega umoriti. Oteomero zakriči in se — zbudil.

Vse je šumelo po celem telesu, ko se je zavedel. Hvala Bogu, da ni bilo vse to res.

Vstal je. Bilo je popolnoma tema, ko se je prebudil. Precej pozno v noč je moralo že biti zakaj vse po palači je bilo tiho.

Da bi si pomiril razburejeno kri, odšel je iz hiše na vrt, k morju. Tam je sedel! Lahni poletni vetrič je pihljal iz morja tako hladilno, tako prijetno in mu božal vroče čelo, kakor bi ga hotel s svojim božanjem potolažiti. Morje je šumelo in se zaganjalo v bregove tako nemirno, tako nestalno. V njegovem sreču se je pa polegal vihar razburjenja. Strast sovraštva se je umikala treznemu mišljenju. — — —

Vsi dogodki dneva so mu stopili jasno pred oči. Toda nič več se ni razburjal. Premislil je vse trezno in videl, da je vsa jeza in vse razburjenje nespametno. Kar je, to je, in se ne da več spremeniti.

Treba najti samo sredstev, s katerimi bi poskusil Eukratido pripraviti do tega, da bi se odpovedala tej sramotni veri. Zlasti težke sanje so imele velik vpljiv nanj. "Bodi previden, da s kristjani ne ugonobiš sam tudi svoje lastne hčere", mu je reklo srce.

"Da, da! Nič več se ne bodem razburjal! Treznega premišljevanja treba! Ni še vse izgubljeno!"

In vstal je in v globokem premišljevanju šel počasi po vrtnih stezicah pod košatimi trtami in sadnimi drevesi.

Tako zamišljen pride tudi prav blizu vrtno hišice.

Toda, kaj je to? Čul je neke glasove. Tako pozno v noč? in vendar je še nekdo v vrtni hišici? Kdo bi to bil?

Poslušaj natančneje. Res! Razločno je čul več glasov. Zdelo se mu je, kakor bi veliko ljudi po tihem pelo? Kaj bi to pomenilo?

Čudna razburjenost se ga poloti. Neka temna slutnja se mu pojavi v srcu. Sam si je niti ne upa misliti.

"Ne! Ne! To ne more biti? Da bi si kristjani . . . ."

Prav po tihoma se splazi med drevjem za hišico, kjer je bilo okno, od koder bi lahko videl v hišo, kaj se tam godi.

Opazil je tudi motno luč. Kaj bi neki to bilo?

Nemoteno se je priplazil prav tik okna. Odgrnil je gosto trtino listje, ki ga je zakrivalo in pogledal v hišo.

Nekaj posebnega je moral videti, kajti streslo ga je po celem životu. Oči so se mu zaskrile. Pest je stisnil krčevito in zagrabil za meč na svoji levici in zaškripal je z zobmi.

"Kleta zalega!" —

"Toraj tako daleč je prišlo" je zašepetal sam pri sebi? "Ta kleta sekta si upa že zbirati se v moji hiši?" Že je hotel planiti v hišo in posekati neusmiljeno vse, ki so drznili „oskruniti" njegovo hišo s tolikanj sovraženo sekto kristjanov, ko se spomni težkih sanj. Kri Eukratidina iz sanj me stopi pred oči! To ga je zmodrilo. Vtaknil je meč nazaj v nožnico in zopet odgrnil perje trtino in opazoval prizor, ki se mu je odprl.

Hišica je bila polna možkih in ženskih, ki so vsi klečali globoko sklonjeni. Poznati ni mogel nobenega, ker so bili vsi od njega obrnjeni. Ženske so bile pa vrhu tega še zagrnjene s črnimi prti. Vsakdo je

držal v roki malo olnato svetilko, tako je bil prostor precej razsvetljen.

Ravno nasproti oknu je stal oltar, pregrnjen z belim prtom. Križ je stal sredi in dve lojevi sveči sti goreli na vsaki strani.

Pred oltarjem je stal častljiv starček s sivo brado, ogrnjen v čudni plašč. Bil je obrnjen proti ljudem in jim je govoril. Oteomero se ne more spominjati, da bi ga bil kedaj videl.

Govoril je resno in počasi:

"Da, dragi moji otroci, nenadoma je bil poklican v večnost naš brat danes, ko je bil umorjen na tem vrtu. Toda prepričani smo, da je bil Bog milostljiv njegovi duši, kajti živel je zgledno. Služil je Gospodu Jezusu dolga leta v največji zvestobi in ponižnosti. Veliko jih je pridobil za večno srečo. Naj počiva v Gospodu! Pri tej službi božji pa se ga spominjajmo v naših molitvah."

Začul je neki ženski glas, ki je glasno zaihtel. Oteomeru se je zdelo, da pozna ta glas. Ali ni Eukratidin? In ta danes umorjeni "brat" ali ni to vrtnar katerega je on danes umoril?

"Vendar, otročiči, moji!" nadaljuje starček "Kri vseh naših mučencev je bila še vedno seme krščanstva. Katera koli tla so bila porosena z krvjo naših bratov, povsodi je pognalo bujno krščanstvo. Zato Vas danes prosim, da združimo vsi goreče molitve pri tej sveti daritvi, da bi tudi kri našega brata, prelita na tem vrtu, ne bila zastonj, temveč, da bi dal Gospod Jezus milost tudi njegovemu morilecu, milost spreobrnjenja, da bi spoznal svojo zmoto in tudi on uklonil svojo glavo Njemu, katerega imenu se klanjajo vsa kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Mislim namreč očeta naše sestre Eukratide."

Vse je zagomazelo po celem telesu Oteomera.

Novo ihtenje ženske začuje!

"Da bi pa ta naš tolikanj ljubljeni brat, ki je še v temi, dobil to milost, odločila se je njegova hči, naša sestra Eukratida, da se prinese zanj kot žrtva. Sklenila je, da posveti svoje devišstvo Gospodu Jezusu. — Sestra Eukratida naj pristopi!"

Neka v črno zagrnjena oseba se dvigne izmed množice in gre počasi pred oltar.

"Otrok moj, kaj želiš?"

"Oče moj, prosim, da bi Vi, kot zastopnik Gospoda Jezusa sprejeli v dar moje devištvo, katerega hočem sedaj darovati za to, da bi sprosil s tem milost svojemu očetu."

"Otrok moj, ali se pa tudi zavedaš, kako velikansko žrtev prinašaš?"

"Da, oče, vem dobro. Toda svojega očeta preveč ljubim in zanj ni nobena žrtva prevelika!"

"Veš, da se po tej slovesni obljubi nikdar ne bodeš mogla omožiti?"

"Vem, oče!"

"Dobro! Ako si vse to resno premislila in si se vendar odločila za ta korak, dovo-

lim ti to prisego. — Bratje, vas pa prosim, da podpirate sestro Eukratido v tem njenem plemenitem činu s svojimi gorečimi molitvami."

Oteomero je bil kakor okamenjen. Sovraštvo in jeza, objednem pa ginjenje nad toliko ljubeznijo svoje hčere ga je popolnoma prevzelo. Vse se mu je vrtelo v glavi. Več ni mogel prestajati. Odšel je tiho, kakor je prišel, in šel zopet nazaj na svojo klopico ob morje.

Tu je sklonil glavo globoko in se zamislil.

Mesec je pa tako milo svetil na večerno naravo . . . .

Morski valovi so pa nadalje šumeli . . .

Oteomero je britko zajokal...

MATI, MATI. UBOGA MATI!

K.

Za njim! Za njim! klicalo je na smrt užaljeno materino sree, ko je omahoval od nje pod težkim križem ubogi Jezus, njen toliko ljubljeni sin. Za njim na Golgoti!

In po ovinkih je odhitela uboga mati, da bi prišla pred sprevedom na kraj, kjer bi mogla videti ves strašni prizor, ki si ima zgoditi.

Toda, Mati, ali veš, kam hitiš? Ali veš, kaj se bode zgodilo na Golgoti danes? Kaj se bode zgodilo s tvojim ljubim sinom? Ali nisi videla strašnega moralnega orožja, katerega so nesli seboj rabeljni pred sprevedom? Ali boš tako močna, da boš prenesla ta strašni prizor? Zemlja se bode tresla. Ali si ti močnejša, mati?

Za njim! Za njim! Materina ljubezen je nerazumljiva.

En sam pogled
izpila še bi rada
iz solznih mu oči.

Le eno še
besedo sladko rada
iz grenkih čula ust.

En sam še vzdih
usmiljenja bi rada
izdihnila pred njim.

Da! Priča hoče biti vsega! S sinom hoče spiti kelih trpljenja do dna. Kar bode prestal nje sin, vse hoče prestati tudi ona. V njegovih najstrašnejših urah hoče mu biti v tolažbo! Ne! njen sin ne sme biti brez tolažbe. Ž njim hoče dotrpeti do zadnjega vzdihljeja.

Že je grič poln radovednega ljudstva. S težavo se prerije mati prav blizu mestá, kjer se naj oddaruje nastrašnejša žrtev celega sveta in vseh vekov. Vse hoče videti, vsega hoče biti priča in vse strpeti. Njena navzočnost naj bode sinu vsaj kapljica tolažbe v strašnem trpljenju.

Spreved je tu.

Omahovaje prinese ubogi njen sin težki križ na mesto smrti.

O, mati, mati, kaj bode pa sedaj-le? Beži, proč, dokler se ne začne strašni prizor! Toda ne:

Mogočna kakor smrt
ljubezen je ognjena!
Ne morejo vode
ljubezni pogasiti,
vse reke je nikdar
ne morejo vtopiti!

Položili so Ga v njeno naročje....

Zato hoče ostati! Ljubezen jo drži! Kako naj beži, ko mora sin ostati! Ne! Pri sinu do konca!

Vse je tiho. Vsem poje sree hitreje v pričakovanju tega, kar se naj sedaj vrši!

In kako bi ne! Saj če peljajo živinče v klavnico, se človeku smili in mu je težko.

Tu pa stoji človek, da še več, prerok, da še več, čudodelnik, velik mož, še pred nekaj dnevi ljubljence vsega naroda, ki je tolikim tako ljubeznjivo pomagal, ta naj je pribit na križ! Da, vsako sree drhti.

O, kako pa še le trepeče materino sree! O mati, uboga mati!

Kaj čuda da glasen jok moti to tišino! "Mati njegova je" si zašepčejo drug drugemu na ušesa, kakor bi se vsak sramoval že radi matere, da je prosil za njegovo smrt!

Da!

Ti ljudstvo . . . . .

. . . . . če vrjeti nočeš mu,
da on je Bog in Stvarnik tvoj,
pomisli misel eno vsaj:
Ima še mater za seboj!
Ima še mater žalostno!
Kam mati naj brez sina gre?
Če eno kruto umoriš,
še drugo umoriš sree!

Toda zastonj, mati! "Križaj ga!" je kričalo ljudstvo in križanje naj gleda! Kaj mu tvoje solze, kaj mu bolečine tvojega sina! Svet je brez srca!

Vse je pripravljeno.

Rabeljni obstopijo Jezusa in strgajo obleko z njega, in Jezus stoji — nag pred vso nezumno množico!

O, materino sree, kaj si prestalo v tem trenutku!

Da, le trpi, le trpi s sinom tudi še to sramoto! Trpi jo! Vsaj je to spravna daritev za toliko množino strašnih grehov nesramežljivosti naše! O, mati, imej u-smiljenje z nami!

In krepilne pijače mu treba za strašne bolečine križanja. Krepilne pijače? Da, o kako bi želela ljuba mati mu jo podati, kar bi le mogla, da bi mu olajšala strašne muke. Toda, ne more, ne sme!

Dali so mu žolča piti!

O, moj Bog, in še to tudi!

Da, da! Tudi požrečnost naša mora biti kaznjavana in zadoščena!

Uboga mati! Le trpi! Saj je to ura teme! Saj je to žrtev vekov, ki naj opere svet, ki naj zadosti za nas!

Rabeljni so pripravljani. Vse je v redu! — O mati, še je čas! Beži! Naj hujše prihaja!

Ne, ostati hoče in vstrajati do zadnjega! S sinom umirati, če tudi ne umreti. O materina ljubezen, kako močna si!

In vržejo ga na križ.

"Kakor nedolžno jagnje, ki ne odpre svojih ust pred onim, ki ga striže," napovedal je prerok dolga stoletja naprej njegovo potrpežljivost v trpljenju. In res! Poglej ga, kako je objel sveti križ, strašno svojo smrtno posteljo, na katerem bo iztrpel, žrtev sveta.

Rabeljni mu razpno roke po križu. Tu nastavi jeden na roko žebelj. Vzdigne klodivo in — o strašni prizor! Kri brizgne na vse strani iz predrtih žilj. In potem en udarec in še eden, ki otlo doni, in roka je prikovana na les. Drugi stori enako, tretji na nogi enako in tako je prikovan Jezus na križ!

In ti mati?

Bolje bi ti, mati bilo,
da oči bi se zaprle,
od solza ti oslepele,
da vsaj tega ne bi zrla.

Kaj oči so tvoje čiste
zagrešile kdaj na sveti,
da trenotek toli grozen
morale bi danes zreti?

In vendar! Vse to je moralo prestati materino sree! Vse to gledati in vsega tega biti priča!

O slovenska mati, ki imaš detice v svojem naročju, katero tako ljubiš, ki je luč tvojih oči, solnce tvojega življenja, misli si, da si ti na Golgati ta mati bolečin, da mesto Jezusa leži na križu ta tvoj otroček, da se z njim to godi, da ga pribijajo na krži! O, mati, ali bi mogla vse to prestati?

Da, "o, vi vsi, ki greste po poti! Postojte in premislite, če je še kaka bolečina, kakor je bolečina moja?"

Ne, mati, ni je! Kajti kakor "morje je tvoja bolečina."

O, Golgota! O, Golgota! . . .
po tebi teče sveta kri. . .
Zakaj te niso, Golgota,
razsuli prej potresi,
da ne bi njega križali

na tem sramotnem lesi?
Zakrij z oblaki temnimi,
zakrij si lice grozno. . .
da te ne vidi več oko! . . .
Ni treba! . . . Vse prepozno! . . .
Jezus je pribit na križu!

Človek, postoj in premisli to bolečino
svoje nebeške matere! Premisli, zakaj?
Potem pa pobožno skleni roke in reci:
"Češčena Marija, milosti polna. . ."

POVEST PROLETARCA.

Prevorski.

"Lenoba ti! Ali misliš, da bom še za tebe delala? še tega mi je manjkajo! Takoj se odpravi v gozd in naberi dračja in drv, ter zakuri tam, kjer sem jaz včeraj kurila. Tu imaš žvepljenke. Potem prinesi vode iz potoka, ki teče ob robu gozda ne daleč od ceste. Posoda za vodo visi pod vozom. Jaz hočem, da mi pomagaš, zato ti bom pa zašila rokav na suknji. Pravzaprav, če hočeš, da si bova prijatelja in se ti bo dobro godilo, me moraš vse ubogati, kar ti bom ukazala."

Deček odhiti, da naročeno delo izpolni. Bilo mu je prijetno pri sreči, da si bo svoj kruh pošteno zaslužil.

Kmalu je plapolal vesel ogenj, nad katerim je visel bakren kotel. Ob strani ognja je sedel Nace in s svežimi očmi opazoval valčke vrele vode. Vesel je bil in med tem se spomni, da še ni opravil jutranje molitve. Takoj poklekne, kakor ga je naučila pokojna mamica in moli svojo navadno jutranjo molitev.

Deček je še molil, ko pride Margita z veliko posodo za kavo. Opazovala je v molitev vtopljenega dečka in zaničljiv nasmeš okroži njene rudeče ustnice.

"Ti si pa velik svetnik", reče zasmehljivo.

Nace zarudi.

"To je vendar naša dolžnost", odgovori nekoliko boječe.

"O ti sveta priprostost! Ali ti je ta tu gori dal, že kedaj košček kruha? Ali ti ga je vrgel v naročje, kadar si molil? Ne! če tudi si celi dan klečal!"

Nace se prestraši teh besed, ker doseďaj še kaj takega ni slišal. Čudil se je, da se nahajajo na svetu ljudje, ki ne molijo.

Razočaran je molčal.

Deklica je pripravila kavo in Nace je smel z njo v voz, kjer sta že čakala "signor" in "signorina" pri mali mizici na zajutrek. Tudi on je dobil svoj del in skorjico trdega kruha, a bil je vesel, da je po dolgem času zopet imel kaj toplega v ustih.

Po zajuterku vzame gospodar iz kota bič in stopi iz voza. Zažvižga psu, ki je ležal pod vozom in ta je takoj priteknel pred gospodarja gledaje ga s prestrašenimi pazvestimi očmi. Takoj se prične za ubogo žival "učenje". Sedaj mora korakati uboga žival po zadnjih nogah in kmalu za tem pa po sprednjih. Nadalje je skakal čez palico in če je storil kako napako, zapel je bič in kužek se je v bolečinah kar zvijal. Po preteku ene ure je bilo to zares "pasje" učenje končano. Pes se je kar zvalil na tla in težko dihal. Nace je vse to opazoval in sol-

ze so mu zalile oči. Take krutosti še ni videl, smilil se mu je psiček in on se je sklonil k njemu in ga sočuvstveno pobožal po glavi. A tu je slabo naletel. Težek udarec z bičem je zaskel, kakor ogenj na njegovih plečih.

"Ali mi hočeš pokvariti veliki trud? Čakaj! Tudi ti prideš na vrsto! Premalo me še poznaš!"

"Deček je prestrašeno gledal hudega moža in v zavesti, da ni nič hudega storil, stokaje spregovori:

"Mene vendar ne bodete pretepali?"

"Neumnost! Še noben umetnik se ni izsolal, če ni pokusil palice, zapomni si to!"

Po preteku ene ure za tem dogodkom je bilo vpreženo pred potujočo hišo suho kljuse. Na boku sedi z vajeti v rokah čudni gospodar, obe ženski sti pa sedeli v vozu pri oknih. Deček je moral poleg voza teči peš. Kmalu se gozd konča in cesta se vije po široki dolini ob šumečem potoku.

Dospeli so v obljižje mlinskega poslopja. Ob potoku blizu mlina se ogreva na solneu krdelo domačih gosi. Grmovje je zaviralo pogled iz mlina. "Signora" odpre okno in zakličče dečku: "Glej, da ujameš gos, da bomo imeli pečenko za opoldan!"

Začudeno pogleda deček ženo.

"Ali nisi razumel", zakriči mož.

"Jaz ne bom kradel!" odvrne Nace.

"Tepee! Mlinar ne bode ubožnejši zaradi ene gosi. Vsi ljudje moramo živeti. Naprej! Priložnost je lepa. Kar za vrat primi gos in ga ji zavij, da ne bode kričala."

"Ne bom kradel!"

"Tepee!"

Bič zažvižga prek dečkove glave, kar se je ta o pravem času sklonil in v osodepolnemu trenutku bliskovito odskočil na drugi rob ceste. Trenutek obstoji, kakor okamenel. Pogleda jeznega moža in žugajočo ženo, potem se pa spusti v tek, kar so ga noge mogle nositi čez travnik.

Britka usoda mu je že v drugič pokazala svojo trdo roko in ga vrgla neusmiljeno zopet v največje pomanjkanje.

"Raje umrem, kakor pa kedaj biti nepošten!"

Ta zadnja obljuba svoji sedaj v črni zemlji spavajoči mamicu mu je brnela na ušesa, ko je bežal, kakor preganjana zver, čez travnike in polja, dokler se ni ustavil pri velikem senenem kupu, katerega je kmet spravil za dolgo zimo kar na travniku.

Po pešpotu čez travnik je počasnih korakov stopal mož pri najboljših letih. Videlo se mu je, da je zelo zamišljen in na njegovem licu je bila izražena teška bolelost. Pred njim je skakal orjaški pes in vohal za sledovi zajčkov, ki so se morda pretečeno noč sprehanjali po travniku. To bolelost in zamišljenost je povzročila trdnemu kmetu smrt njegovega sina, kateri je bil njegov ponos in nada in so ga pred tremi tedni pokopali. To je bil hud udarec za trdnega moža, in še hujši za njegovo ženo.

Od časa, ko je sin zatisnil za vedno svoje oči v večno spanje, je zginil smeh in veselje iz ponosnega dvora premožnega kmeta. Hlapci in dekletke so molče opravljali svoje delo in še celo dve mali domači hčerki so s povešanimi glavicami korakale okrog hiše in si nisti drznili na glas govoriti v pričo očeta in matere.

Na vse to je mislil mož, mislil na samoto v njegovem domu, na samoto in zapuščenost ob tihih večerih, ko sta samevala z ženo v temni družinski sobi. Spominjal se je na srečno življenje poprej in kako se je sedaj vse spremenilo.

Naenkrat začne pes lajati ob kopici sena na travniku. Dasi je klicel psa, vendar se ta ni vrnil in še bolj besno renčal.

To mora pa nekaj posebnega biti, si misli in povspeši korake proti kopici. Tam je zapazil prestrašnega Naceta. Ta si ni upal vstati, še manj pa zbežati, ker pes bi ga tako ali tako zopet vjel. Pes gotovo ni sam, si je mislil in v bližini se nahaja gotovo njegov gospodar, morda gozdar, ki ga bode izročil žandarjem.

Začuden gleda kmet tujega dečka. Požene psa preč in vpraša: "Kako si pa prišel sem na travnik? Od kod pa si??" Nace ne odgovori ničesar, ker se je bal, da bi se izdal.

(Dalje prih.)

Redni člani

1. "Zveza" ima namen najprej združiti vse katoliško zavedne slovenske može in mladeniče pod svojo zastavo. Zato vabi najprej vse posamezne slovenske mladeniče in može v svoj krog!

Kdo pa more biti sprejet v Zvezo?

Glede tega določujejo "Zvezina" pravila:

"Reden član Zveze more biti vsak Slovenec, ki je praktičen katolik, t. j. ki izvršuje svoje dolžnosti, hodi redno v cerkev, opravlja redno svojo velikanočno dolžnost, podpira svojo cerkev, skrbi za katoliško vzgojo svojih otrok, ni član kake protikatoliške organizacije, ne podpira denarno protikatoliškega časnikarstva in plača na leto 25c. v Zvezino blagajno.

2. Kdor toraj želi biti sprejet v Zvezo, mora to sporočiti glavnemu tajniku, ki mu takoj pošlje vsa pojasnila in pravila Zveze in posebno izjavo, s katero se izjavi, da ima vse potrebne lastnosti, ki se zahtevajo za sprejem v Zvezo. To izjavo mora dati podpisati tudi lastnemu župniku; kjer tega ni, poverjeniku Zveze.

To se je sklenilo za to, da ima Zveza zagotovilo, da bodo sprejeti v Zvezo le taki člani, ki so v resnici praktični katoličani, katere tudi cerkvena oblast kot take prizna.

Ko dobi tajnik nazaj to izjavo pravilno podpisano in pristopnino, pošlje prosilec sprejemnico, da je sprejet v Zvezo.

3. Dolžnosti vsakega uda je, da pridno razširja ideje in misli, katere zastopa in razširja Zveza, da dela vsikdar in povsodi za edinost in slogo med nami katoliškimi možmi in kat. društvi in za strpnost proti nasprotnikom v prepričanju.

Glavna naloga vsakega posameznega

uda je pa, da deluje za razširjanje Zveze med svojimi prijatelji in znanci, zlasti, da se prej ko prej ustanovi v njegovi naselbini lastna podružnica.

Podružnice Zveze.

1. Velike, zvišene misli in cilji, katere si je Zveza postavila kot nalogo svojega obstanka, se morejo doseči le po močnih, delavnih in agilnih podružnicah. Zvezi ne gre samo za rešitev trenutnega narodnostnega perečega vprašanja, temveč je njen namen stalno vpljivno izobraževalno narodno delo med ameriškimi Slovenci. Novega duha in novega navdušenja za stare naše cilje in svetinje naj ponese v naše vrste. To pa bo mogla le po dobrih podružnicah.

Zato bo skušala Zveza pridobiti najprej vse naše čč. slovenske gg. duhovnike, župnike po slovenskih župnijah in naselbinah, da bi se na prej oni zavzeli za Zvezo in ji skušali ustanoviti podružnice. Navdušiti hoče sploh vse naše zavedne može, da se bodo združevali v posamezna društva, ki bodo podružnice Zveze.

2. Kako si pa misli Zveza te podružnice?

Podružnice so pravzaprav popolnoma društva za se, neodvisna in svobodna glede njih notranje ureditve in krajevnega delovanja po naselbinah. Nemoteno lahko razvijajo svoje delovanje po naselbini, kakoršno hočejo, samo da bode vse strogo umerjeno po duhu in po načelih Zveze in sklepkih konvencij. S Zvezo bodo združene samo v skupnih vprašanjih in kadar bo treba nastopiti skupno, na pr. da bodo pošljala na konvencije svoje delegate, da bodo delovale enotno in v soglasju z drugimi društvo Zveze in da bodo prispevale v skupne namene določene letne prispevke.

3. Delokrog podružnic bi bil nekako ta le:

Vsaka podružnica kot članica Zveze mora biti najprej buditeljica in razširjevaljica katoliške zavednosti in verskega prepričanja. Društvene sobe podružnic morajo biti ognjišča prave izobrazbe in pravega katoliškega duha v naselbini.

b. Vsaka podružnica se smatra za strogo cerkveno ali katoliško društvo, ki mora vedno delovati za napredek in prospek kat. misli, katoliškega življenja in kat. cerkve. Kjer je slovenska župnija, tam mora biti podružnica desna roka duhovnega pastirja, vedno pripravljena žrtvovati in delovati za napredek in prospek župnije. Zato mora biti vsak župnik takoj pri ustanovitvi "ipso facto" duhovni vodja društva in ima pri vseh zborovanjih častno mesto in častno besedo in je ud odbora. Ako bi ga ne bilo pri ustanovnem shodu, naj gre odbor takoj k njemu in ga naj naprosi, da blagovoli prevzeti to častno mesto pri društvu.

Kjer ni slovenskega duhovnika si podružnica lahko izvoli bližnjega slovenske-

ga duhovnika za svojega duhovnega vodjo, ali pa krajevnega župnika, če tudi je tujega jezika.

Kjer ni slovenskega duhovnika, ima podružnica silno velik pomen in važno nalogo. Pomagati mora duhovniku pri njegovem pastirovanju Slovencev in delovati na to, da dobi naselbina od časa do časa, morda vsaj dvakrat na leto, slovenskega duhovnika, da morejo društveniki in rojaki splošno opraviti sv. zakramente in da jim da kruha besede božje v materinem jeziku. Ako naselbina toliko napreduje, da bi se dalo ustanoviti lastno slovensko župnijo, je podružnica poklicana v to, da zastavi vse sile in moči, da se to doseže.

d. Glede skupnih sv. obhajil naj vsaka podružnica sama odloči, kolikokrat bo šla na leto. Vendar manj kakor dvakrat, ne sme biti, t. j. za velikanoč in za advent. Ako se da pa doseči, naj bi šla vsaka podružnica vsaj štirikrat na leto skupno k sv. obhajilu, kakor vrši to možko in mladeniško društvo "Holy Name Society", ki šteje samo v New Yorku več kot stotisoč mož in mladeničev. (Dalje prih.)

Razno.

Krv! Krv! Krv! hočemo!

Kdo jo hoče?

Naši ta-rdeči!

Kakšne krvi?

"Farske" — da rabimo surov izraz naših rdečkarjev, za kar pa prosimo odpuščanja naše čitatelje.

Kje so pa dokazi?

Dokazov dosti! Njih spisi, njih članki, njih listi, vse, vse kriči samo po krvi "farjev"! Pobite jih! Uničite jih! To je nauk, katerega širijo fanatiki po celi Ameriki, skupaj z nesramno "Manace". In kakšne sadove rodi ta nauk, kaže nov dokaz — Crones, kuhar, ki je hotel z eno juho pri enem obedu zastrupiti nad 250 duhovnikov. Kakor znano so priredili Chicaški meščani slavnostni obed na čast novodo-

šlepu nadškofu Mundeleinu. To priliko so hoteli porabiti rdeči sovražniki duhovništva, da bi zadostili svoji krvoločnosti. Neki Crones se je utihotapil kot nadkuhar v University Club, kjer se je imel vršiti ta obed in je primešal juhi strupa. Le sreči je pripisovati, da se mu načrt ni posrečil, drugače bi vseh 300 gostov pomrlo za zastrupljenjem. Ko so potem preiskali stanovanje tega zverinskega človeka, našli so polno socijalistiških spisov, s katerimi si je nesrečni človek zastrupil svoj razum.

Na, tu imate dokaze!

Ali ne trdimo vedno, da človek, ki prebira spise, katere priobčujejo naši rdeči listi, mora podivjati!? Vsak plemeniti čut mora zamreti v njem. Toliko je ščuvanjanja tam, da človeka store zmožnega za vsako

hudodelstvo. Pomislimo! Da je človek zmožen odločiti se za dejanje, vzeti življenje naenkrat 300 osebam, ki mu nikdar niso storile nič žalega, le zato, ker niso ž njim enega prepričanja in enih mislij! Ali ni to zverinsko? Ali ni to znamenje popolnoma podivjanega človeka. Saj še tiger le toliko zveri podavi, dokler ni sit krvi!

In zdaj naj pa še pride kak naš rdečkar, kak list in naj trdi, da socijalizem noče revolucije ali vsaj ne krvave revolucije! Že sedaj, ko nimate še nič moči v roki, ko se z vsakim nasiljem izpostavljate nevarnosti, da vas državna pravica kaznuje, pa še ne morete tajiti svojega krvoločnega fanatizma. Kaj bi še le bilo, ko bi vi prišli do oblasti? Pa saj vemo, kaj bi bilo! Saj nam kažejo potoki krvi, katere ste prelili ob francoski revoluciji.

Da, da, zlasti "farske" krvi se hoče rdečkarjem! Kakor nekdanj "Turkom" po krščanski krvi, tako se jim skomina po "farski" krvi.

Delavstvo, ali ne vidiš, kam te pehajo ti tvoji rdeči "prijatelji"? V moriji in zastrupljanju ubogih duhovnikov vidiš vso rešitev delavskega vprašanja, v ščunjanju proti onim, ki so najbolj potrpežljivi ki so najmanj krivi, ki pa so edini, katere se more nekaznjevano sramotiti in blatiti! Ako imaš le količkanj še zdravega razuma, premisli, kaj to pomenja.

Naj odpro oči taki-le slučajji vsem, ki so še zaslepljeni. Ali misliš, da tisti, ki je zmožen naenkrat zastrepiti 300 duhovnikov, ne bode prav tako zmožen zastrepiti tudi 300 ožjih svojih tovarišev, ako se mu bode zazdelo, da so mu na poti, ali ako se mu ne bodo hoteli pokoriti in misliti, kakor on misli?

Kdor je zver, je zver za vsakega.

Naš brezverski socijalizem pa zamori v vsakem človeku vsak plemenit čut in dela iz ljudi zveri, krvoločne zveri!

Crones je bil anarhist, pravijo. Povejte mi, kakšen pa je razloček med anarhistom in našim socijalistom?

Cardinal Mercier iz Belgije je že dalje časa v Rimu, kjer je prinesel Sv. Očetu dokaze o strašnih krivicah, katere trpi cel

Belgijski narod od Nemcev. Prinesel je dokaze, koliko domoljubnih duhovnikov, ki so čutili s svojim narodom, so Nemci postrelili. Koliko redovnic so nemški vojaki oskrnili. Ubogi kardinal čuti vso težo gorja s svojim narodom in mu zato sree ne da miru, da bi vse to mogel mirno gledati. Zbral je vse belgijske škofove in poslali so posebno pismo škofom Nemčije in Avstrije in prosili, da bi se vsaj oni zavzeli za ubog, po krivici stiskan narod. Prosili so tudi naj bi se sestavila posebna komisija nemških in avstrijskih škofov, ki bi preiskala vse slučaje, katere bodo predložili. Toda niti odgovora niso dobili. Zato je pa odšel v Rim prosit pravice za svoje ljudstvo. Seveda se je pa s tem silno zameril cesarju Viljemu in nemški vladi.

Ali ni čudno: Ako Nемец ljubi svoj narod, z njim čuti, je patriot, je domoljub in rodoljub in proslavljajo ga. Avstrijski Nемец sme ljubiti cel nemški svoj narod, če je tudi doma ali v Italiji, ali v Nemčiji, ali v Avstriji ali kjer koli. Vsak, vsak sme ljubiti svoj celoskupen narod, vsak sme biti ali pan-german, ali pan-italijan, ali pan-amerikan, samo Slovan ali kak Belgijski kardinal je pa izdajalec, je ničvreden, ako ljubi svoj zatiran, teptan in zaničevan narod, ako ne čuti in ne more čutiti s kakimi tiranskimi vladami, ki ga stiskajo, mu kradejo tudi najbolj naravne pravice obstanka, katere ima celo črv v prahu. Ubogi kardinal, kako ga mora boleti sree!

— o —

DVA NOVA GROBOVA.

1. † Rt. Rev. škof Stariha.

V Ljubljani je umrl v decembru naš rojak, bivši škof Stariha iz Lead, So. Dakota. Pred nekako osmimi leti se je radi zdravja odpovedal svoji škofiji in odšel domov v staro domovino na pokoj.

Škof Stariha je prišel v Ameriko pred veliko leti in bil sprejet v St. Paulsko nadškofijo. Bil je župnik v več župnijah te škofije in nazadnje v mestu St. Paulu samem. Nadškof Ireland ga je imenoval generelnim vikarjem in pozneje, ko se je vstanovila škofija Lead, bil je imenovan prvim škofom te nove škofije. Z velikimi težavami in žrtvami je deloval v tej škofiji

dolga leta, tako da je zgubil zdravje in si nakopal hud revmatizem. Hoditi je mogel le ob palici.

Naj v miru počiva.

2. † Rev. Jos. Varh.

Zopet je posegla v vrste slovenske ameriške duhovščine koščena smrt in nam pobrala nadebudnega in marljivega delavca v vinogradu Gospodovem, Rev. Jos. Varha.

Amerikanski Slovenec piše o njem:

"Pokojnik je bil koroški Slovenec, vnet in zvest sin Slovenije. Porodil se je kot sin priprostih starišev v Kiršentajerju ob Karavankah na Koroškem dne 9. okt. 1876. Gimnazijske študije je dovršil z maturo v Celovcu na Koroškem. Po maturi je služil kot enoletni prostovoljec pri sedmem pešpolku v Gradeu ter po dovršeni enoletni vojaški službi kot kadet praporščak vstopil v celovško bogoslovnico. Pod vodstvom očetov jezuitov je izborna študiral. V četrtem letu, 5 mesecev pred ordinacijo, se ga poprime misel, slediti svojemu prijatelju in rojaku, veleč. gospodu Alojziju Mlinar, sedaj župniku v Tacomi, Wash. Rajni škof Kahn v Celovcu je g. Varhu delal težkoče glede odpusta iz škofije, ker ni rad izgubil nadarjenega in zvestega bogoslovca. Vsekakor je konečno privolil in sredi februarja 1905. je g. Varh zapustil domovino in že marca meseca došel v St. Paul, Minn., kjer ga je nadškof Ireland takoj sprejel v St. Paulsko bogoslovnico in 10. junija posvetil v duhovnika. Prvo sv. mašo je kot primicijant daroval na binkoštno nedeljo v cerkvi Sv. Neže v St. Paulu ob strani svojega prijatelja čast. g. Mlinarja, kateri je bil takrat tam kaplan. Imenovan je bil kaplanom k cerkvi Sv. Matevža v St. Paulu. Bil je tam tri leta ter si je pridobil nebroj prijateljev med duhovščino vseh narodov ter med verniki. Od tam je bil poslan za kapelana župnije Srea Jezusovega v St. Paulu, kjer je ostal nekaj čez leto in dan. V septembru 1909 je bil imenovan župnikom v Marystown, neda leč od St. Paula. Župnija Marystown je bila ustanovljena po rajnem škofu Starihi, ki je bil tam prvi župnik pred 40. leti. Fa-

ra je lepa s premožnim, pobožnim nemškim ljudstvom. G. Varh si je pozidal krasno, moderno zapašnišče, popravil marsikaj v cerkvi in v svoji župnijski šoli.

Rajni je bil visoko spoštovan od svojih faranov. Posebno so ga ljubili šolski otroci in bolniki. Bolnike je pogosto obiskoval, jim donášal zdravila in najrajše zdravilo duše, pogosto sv. obhajilo. Bil je zvest in natančen v opravljanju svojih duhovniških dolžnostij. Rad je maševal zgodaj in pred mašo že navadno dovršil svoj brevir.

Po rajni svoji materi je podedoval sušico, katere žrtev je postal tudi njegov brat, in proti katerej se je vojskoval šest ali sedem let. Pred dvema mesecema se je podal v Colorado Springs, Colo., poln nade, da se kmalu zdrav vrne na svojo faro. Da bi bil bližje pri Slovencih in slovenskih duhovnikih, se je decembra meseca dal prepeljati v Pueblo, Colo., kjer mu je bil veleč. g. P. Ciril Zupan O. S. B. v zadnjih njegovih dnevih spovednik in prijatelj. Brevir je rajni molil še dva dni pred smrtjo zvesto in z naporom vseh močij. In ko mu je spovednik naročil, naj opusti brevir, češ da je zanj pretežavno, je rekel: "Bom pa tri rožne vence molil v nadomestilo." G. Varh je bil blag značaj, miroljuben, zvest slovenski materi, goreč častilec Marijin. Pokopan je bil iz slovenske cerkve v Pueblo, Colo., v nedeljo 16. t. m. ob veliki udeležbi rojakov. Njegovi zemeljski ostanki počivajo na slovenskem pokopališču v Pueblo, Colo.

G. Varh nikoli ni imel priložnosti pridigovati v slovenščini. Bil je zmiraj na nemških farah. A bil je priljubljen spovednik slovenskih duhovnikov. Po dokončani vojski je še želel videti staro domovino, osebno svojega očeta, a božja volja je ukrenila drugače."

V Rev. Varhu je zgubila "Ave Maria" marljivega sotrudnika in zvestnega naročnika. Za Rev. Solncem je bil Rev. Varh prvi, ki se je priglasil in naročil na naš list. Pregledali smo zapisnike naročnikov in najdemo ga prav od začetka. Tudi on je pisal velikrat in nas bodril k pogumu in vstrajnosti v započetem delu.

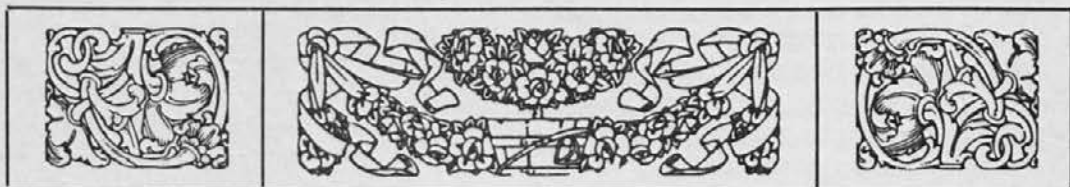
Ko smo ustanovili družbo Sv. Rafaela, je bil rajnki tudi nje podporni član.

Mi osebno pokojnega gospoda nismo poznali. Vendar ako bi mogli soditi njegov značaj po njegovih pismih, tedaj je moral biti blagopokojni gospod silno blagega in plemenitega srca in pobožen gospod. Iz vsake besede njegovih pisem odseva plemenitost značaja in globoka vera. Za prve številke je poslal tudi male notice za list.

Zlasti pa je odsevala iz njegovih pisem njegova ljubezen do slovenskega naroda. Seveda bil je koroški Slovenec, ki je sam videl, kako se godi Slovincem v Avstriji ob mejah! Koliko krivic morajo pretrpeti od Nemeov.

Varha prav topla priporočamo v molitev in Vsem čitateljem blagega gospoda Rev. J. blag spomin!

Počivaj v miru, blagi mož!

Iz Slovenskih naselbin.

New Yorška Marijina družba je priredila v slovaški dvorani cerkve Sv. Družine na Nassau Ave. krasno zabavo s krasno igro "Prisegam", ki je nad vse pričakovanje dobro vspela. Kdor je to igro videl, šel je domov zveseljen, češ, da kaj tako lepega še ni videl.

Do sedaj smo večkrat igralke ali igralce pohvalili, samo zato, da smo jim dali poguma za prihodnjo igro. Pri tej igri je pa drugače. Tu so pa vse igralke prekosile same sebe. Glavne uloge so bile v rokah Ga. Šubelj kot gosa Ljudmila, ga. M. Ulčar kot g. Jereb, ga. Ula Zakrajšek, kot Miss Marica, ga. Kat. Pavlič kot Nora Klara, ga. A. Habjan kot Spela, ga. Jos. Ogrične, kot zaljubljena Zvezdoslava, ga. Jos. Pavlič kot Marijanca, ga. T. Kovač kot Ivanka, Vse te igralke so se tako uživale v igro, da so jo igrale s čustvom. Ko je pisec teh vrstic prišel po igri na oder, brisale so si igralke solze. Na vprašanja, zakaj se jokajo, so odgovorile: "Tako nas je ganila igra!" — Da, tako mora biti! Igralec ali igralka bode le tedaj dobro igrala, ako se tako uživi v svojo ulogo, da si misli, da se vse to v resnici ž njim ali ž njo vrši, kar predstavlja igra. — Igra "Prisegam" je pa tudi v resnici tako krasna igra, da bode to najbrže najkrasnejša slovenska igra, kar jih imamo. Žalost in

veselje, solze in smeh se tako lepo vrsti drugo za drugim, da silno blažilno vpljiva na človeška čustva in živce. Pri prvi predstavi in pri drugi je bilo veliko ljudstva, toda mislim, da ga ni bilo v dvorani, ki bi se iz srea ne bil nasmejaj, objednem pa tudi iz srea ne zjokal.

Ker se bode igra priredila za natis, dale so se igralke slikati po zadnjem prizoru v takozvani "Tablou", da bodo tudi po drugih naselbinah lahko uprizorili.

Slovenskim igralkam, ki so igrale to igro, pa prav iz srea častitamo na tem krasnem vspehu!

—o—

Bridgeport, Conn. V slovenski cerkvi sv. Križa je bil 30. januarja slovesno blagoslovljen nov križev pot, ki je v resnici krasno delo. Križev pot ni, kakor navadno, izdelan kot podoba, temveč predstavlja vsaka postaja skupino kipov, ki predstavljajo dogodek postaje. Krasno pogodene barve lepo soglašajo s celo skupino. Kakor župniku, tako župljanom moramo častitati na tem krasnem okrasku njih krasne nove cerkvice.

Prav v tej cerkvi so imeli tudi prvič 40-urno pobožnost 6. 7. in 8. februarja, katere se je ljudstvo jako marljivo udeleževalo.

Hans Schmidt je toraj plačal dolg za svoj greh s smrtjo na električnem stoleu v New Yorški državni jetnišnici Sing-Sing. Ko so ga pripeljali k stoleu, je na lahko pahnil služabnike od sebe in rekel: "Ne še takoj! — Z Bogom, vsi! Edino kar prosim v tej smrti uri je odpuščanje od vseh, katere sem žalil ali pohujšal. In jaz odpuščam vsem, ki so mi storili krivico. In z Bogom! mati — — moja draga mati! In vedi, da ko grem v smrt, je zadnja moja misel na te. Z Bogom in Bog Vas blagoslovi!" Na to se je vsedel in v nekoliko minutah je bil — — mrtev.

Tako je žalostno, prežalostno končal svoje življenje, človek, ki ni hotel sam tako živeti, kakor je učil druge. Končal je svoje žalostno, neredno in duhovskega stanu nevredno življenje. Svetna pravica je dobila s tem svoje zadoščanja. Velikansko pohujšanje, katero je povzročil po celem svetu in sramota, katero je naredil svoji veri, svoji cerkvi in svojemu stanu, je bilo s tem popravljeno — — vsaj pred svetom. Upamo pa, da je siromak našel usmiljenje tudi pred večnim sodnikom, kajti na vse zadnje je pa bil le človek, kakor smo vsi. In ako ni živel tako, kakor bi moral, je bil pa za to strašno kaznjev.

Da, da plačilo za greh je smrt in sicer to velja za vsakega enako, naj je to duhovnik ali lajik. Vsak, kdor ne živi po nauku božjem, mora nositi posledice.

Mi pa poslušajmo raje glas Gospodov, ki nas tako resno svari: "Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete! Duh je sicer voljan, toda meso je slabo! Milijoni so se dali že zapeljati in premotiti, toda še vsi so obžalovali!

— o —

V Springfieldu, Ill. Cerkveni "fair" je zelo dobro uspel in smo napravili okrog \$2000.00 čistega dobička za slovensko cerkev sv. Barbare. Od 30. aprila in do 7. maja bomo imeli sv. misijon, katerega bo vodil Rev. P. Kazimir Zakrajšek O. F. M.

— o —

Eveleth, Minn. — V mesecu febr. je dobila slovenska cerkev nov križev pot, katerega je slovesno blagoslovil Rt. Rev. Msgr. Buh V. G. iz Ely, Minn.

ŽIVIO! MARIJINA DRUŽINA MED SLOVENSKIMI DEKLETI SE MNOŽI!

"Sloga" poroča:

Newburg, Cleveland, Ohio. — Sedemindvajset deklet se je vpisalo zadnjo nedeljo v novo društvo Sodality, Marijino družbo. Namen tega društva je zjediniti dekleta cele župnije in potem z zjedinenimi močmi delovati za dušni in telesni blagor slovenskih deklet. Društvo bo de pod varstvom Matere božje, Kraljice Majnika. Vpisovanje v društvo se bode nadaljevalo nekaj tednov, potem pa bode enkrat skupni sprejem.

— o —

Collinwood, Cleveland, O. — Ustanovitev Marijine Družbe je bila prilika zelo lepe slavnosti v naši cerkvi zadnjo nedeljo. Dekliška Marijina družba je bila organizirana že dalj časa nazaj na posebno prizadevanje naše delavne sestre učiteljice Klemencije. Toda radi diplome iz Rima je bilo treba čakati s sprejemom do sedaj. Ginljivo je bilo videti veliko število mladine, ko je pokleknila, da se posveti in izvoli Marijo za zvezdo vodnico v življenju. Sprejetih je bilo 28 odraslih deklet. Predsednica družbe je Marija Valent, podpredsednica Ana Rugel, blagajnica Angelina Škerl in tajnica Matilda Valent. Ob enem je bilo sprejetih v družbo manjših fantov in deklet; vseh skupaj nad sto.

Slovenska dekleta, kjer še nimate svojega dekliškega društva, svoje Sodality, kakor je po angleško pravijo, na noge! Naj ne bode slovenske župnije v Ameriki, kjer bi ne bilo tudi te družbe.

Obema slovenskima župnijama, v Newburgu in Collinwoodu pa iskreno častitam na tem krasnem vspehu!

— o —

New York. — Hvala Bogu! Vendar enkrat. Po dolgih osmih letih truda in pripravljanja in žrtev in kličanja in navduševanja dosegli so New Yorški Slovenci to, po čemur so tako želeli. — Lastno slovensko župnijo in lastno slovensko cerkev. To, kar smo do sedaj mislili, da je nemogoče postalo je mogoče in — — vesela resnica!

14. januarja je bil oni veseli dan, ko je kardinal nadškof New Yorški vpričo obeh Monsignorjev Generalnih vikarjev sprejel v posebni audienci Very Rev. Benigna Snoj O. F. M., slovenskega župnika, ter potem ko ga je zališal in se posvetoval z obema gen. vikarjema, dovolil vstanovitev nove župnije in nakup v to potrebnega posestva.

V New Yorku imeti lastno cerkev to pomeni zlasti za tako malo naselbino, kakor je Greater New Yorška, zelo, zelo veliko. Tu ne zalostujejo tisočaki, temveč treba šteti v desetisočakah. Že posestvo samo, koliko stane! V New Yorku treba s zlatom pokriti vsak košček sveta, ko se hoče kupiti, tako drago je vse. Kaj čuda, da je marsikako sree upadlo v upanju, da bi se sploh kedaj dalo doseči lastno slovensko cerkev. "Ej, saj ne bode nič!" je marsikdo zmaljal z glavo, ko se je govorilo o lastni cerkvi.

Ta nezaupnost se je brala tudi na obrazih vseh rojakov, ki so se zbrali prvo nedeljo v januarju k občenemu zboru slovenske občine, kjer se je imelo rešiti to vprašanje. Vse je obsedelo mirno, ko je g. župnik razložil svoje misli in svoje predloge. "Nas je premalo", si čul, da je sosed sosedu zašepetal v uho in oba sta prikimala, da je to res. Toda v tej sili nam je pa nebo poslalo dobrotnika, ki je priskočil na pomoč in naenkrat navdušil vse zborovalce, da so vsi vsikliknili: "O, tako pa tako. Na ta način pa je mogoče!" In ta rojak je bil naš gospod Frank Sakser. Ko je zvedel, zakaj se gre, je vkljub slabemu vremenu prišel na shod in mu tudi predsedoval. Ko je ta blagi mož videl, kako malo je poguma med rojaki za to krasno stvar, vstal je in navdušeno bodril k pogumu. Da bi pa podkrepil svoje besede in pokazal lep zgled, položil je krepek fundament celi stvari in je rekel: "Pet tisoč je treba, da damo na posestvo, katero mislimo kupiti. Ostalo gre na "mortgage". To ni tako veliko. Zlasti pa ni veliko, ako Vam povem, da vam ni treba spraviti skupaj vseh \$5.000.00 kajti \$2.000.00 že imate. Kdo je dal teh dva tisoč, to pa vam nič mari!"

Solze so zaigrale v očeh mnogih, ko so slišali, kako velikodušno je priskočil na

pomoč g. Sakser in burno ploskanje in "živio!" klici so zaorili po dvorani in — slovenska crekev v New Yorku je bila omogočena in uresničena. Omogočil jo je g. Sakser z \$2.000 prispevkov, katere je prvi daroval. Slava mu!

Kakor bi elektrizoval ljudi, tako je to vpljivalo na navzoče. G. župnik je bil prvi, ki se je za njim oglasil in prispeval s celoletno svojo plačo, katero žrtvuje cerkvi, to je \$800.00. Tako sta samo ta dva darovala več kot polovico kupnine. Takoj so se pa priglasili še drugi in v četrto ure je bilo podpisanih \$5.180.00.

Pri posvetovanju pred kardinalom-nadškofom je g. župnik pokazal podpisovalno polo in Njega Eminenca se ni mogel načuditi navdušenju, ki se je pokazalo tako krasno v toliko požrtvovalnosti. Zato se ni prav nič pomišljal dati započetemu delu svojega blagoslova in dovoljenja.

Teden pozneje se je takoj nova župnija državno inkorporovala in v Charterju so podpisani Njega Eminenca kardinal kot predsednik, Msgr. J. Fr. Mooney P. A., V. G. kot podpredsednik, Very Rev. Benignus Snoj O. F. M., kot tajnik in blagajnik in Mr. Anton Burgar in Mr. Valentin Vavpotič kot zastopnika župljanov, kakor to zahtevajo državne postave.

Ravno mesec po dovoljenju, to je 14. februarja se je pa sklenila kupna pogodba za posestvo. Kupila se je hiša št. 62. na St. Marks Place ali osmi ulici, poleg prve Ave., za \$19.500.00 od katerih se bode \$5.000 takoj plačajo, \$14.5000 pa ostane kot Mortgage na posestvu. Načrte za preureditev hiše v cerkev dela arhitekt Schwartz iz Patersona in nekako 15. marca se bode že začelo z delom. Hiša je petnadstropna in se bode basement porabil za društvene dvorane, prvo in drugo nadstropje v cerkev, za kar se bode še 50 črevljev prizidalo, vrhanja dva nadstropja bosta pa župnišče. Tako bode skoraj tako urejeno, kakor imajo Hrvatje na 50. ulici, kjer so si uredili tako krasno cerkvico, da jih ji je malo para.

Nekako 4. julija bode delo gotovo in upamo, da bode mogoče na ta dan cerkev že slovesno blagosloviti in jo izročiti svojemu zvišnemu namenu.

Brooklyn, N. Y. — Slovenski misijon za Brooklynske Slovence se bode vršil od 12. do 19. marca letos v cerkvi Vseh Svetnikov na Throop Ave. in Flushing, kjer je župnik Monsignore Koupert. Ta cerkev je Brooklynskim Slovencem že dobro znana, kajti veliko jih že sedaj tja zahaja na službo božjo, ker jim je v New York predaleč. Imeli smo pa ravno v tej cerkvi pred več leti že slovensko službo božjo za velikonočno spoved.

Sedaj ko se je poskrbelo za New Yorške Slovence, ki bodo v malo mesecih dobili že svojo lastno cerkev, treba, da malo več skrbi obrnemo tudi Brooklynu. Res je Brooklyn in New York samo ena župnija in vzamemo to le za jedno naselbino, vendar vsakdo ve, da Brooklynčanje ne morejo posebno veliko hoditi k službam božjim v New York. To stane preveč in tudi veliko časa se zmudi. Zato je neobhodno potrebno, da se stori nekaj tudi za Brooklynske posebej. Brooklynske so zvečine Belokranjci, ki so znani po svoji nadarjenosti in tudi vernosti. Zato smo prepričani, da se bodo ob tem sv. misijonu pokazali naši Brooklynske, koliko jih je in da se še zavedajo svoje sv. vere in da so še ostali pristni Slovenci. Večkrat se čuje kakopazka, zakaj vse le za New York, zakaj nič za Brooklyn! Dobro, rojaki, sedaj imate priložnost, da se pokažete ali to resno mislite, ali ne!

Sv. misijon se bode začel v nedeljo 12. marca po sv. maši, ki bode ob 10., kar se bode pozneje oznanilo s posebnimi vabili. Popoldne ob 4. uri bo druga pridiga med tednom bode vsako jutro ob 5. uri sv. maša in kratka pridiga. Vsaki večer bode ob 8. kratka pridiga, rožni venec in misijonska pridiga.

V nedelje dne 19. marca bo skupno sv. obhajilo cele naselbine; zlasti katoliška društva Brooklynska se vabijo, da prirede ob tej priliki skupna sv. obhajila po društvenih pravilih. Popoldne ob 4. pa slovesen sklep.

Pueblo, Colo., jan. 5, 1916.

Dragi gospod urednik:—

Zdaj imamo zopet nekaj novic spročiti iz naše naselbine, župnije Marije Pomagaj. 26. novembra smo imeli štirideset urno pobožnost. Čast. sestre so lepo okrasile oltarje s svežimi cveticami, za katere so farani radodarno darovali. Tudi mi otroci smo zanje prinesli svoj darček. Čast. gospod Judnič iz Leadville, Colo. si prišli in so goreče pomagali pri spovedanju in pri drugih pobožnostih. Za njihove lepe govore, s katerimi so nas nevduševali k večji ljubezni do sv. Rešnjega Telesa, se jim iz srca zahvalimo. Verniki so z veseljem poslušali. Zelimo, da bi nam še mnogo let hodili oznanovat božje nauke.

Farani so prihajali vse tri dni molit in častit sv. Rešnje Telo v obilnem številu. Tudi so pristopili skoraj vsi k mizi Gospodovi.

Dekliško društvo sv. Neže in društvo strežajev sv. Alojzija, smo se vrstili vsake pol ure v molitvi pred sv. Rešnjem telesom 28. novembra je bil slovesen sklep štirideset urne pobožnosti s procesijo.

Sveti božični dan smo prav slovesno praznovali. Prva sv. maša je bila ob četrti uri druga ob šesti, tretja ob osmih, in zadnje glavno opravilo ob deseti uri. Pri vseh teh mašah je bila cerkev napolnjena. Tudi pri Božični kolekti so se farani pokazali zelo radodarni, ker so nabrali štiri sto trideset dolarjev; sto dolarjev več kot lansko leto in še prihaja. Še nikdar nismo imeli tako velike kolekte.

19. decembra so dekleta, katere so bile do osemnajstega leta v društvu, prejeli zlato medalije od društva sv. Neže, namreč Helena Perko, ki je bila predsednica, Rose Snedie, podpredsednica, Kate Jerman, Pauline Gredica. Zelo so se zanimale za napredek društva in za lepo petje v cerkvi, katero naše društvo oskrbuje. Upamo, da bomo še nadalje slišali njih lepe glasove.

Tretjega januarja se je zopet šola začela in smo dobili več novih učencev, tako da jih imamo zdaj štiri sto pet in šestdeset. Učimo se pridno, posebno mi, ki upamo ob koncu šolskega leta dobiti diplome.

Voščim Vam, v imenu vseh, srečno novo leto in listu "Ave Maria" pa obilo novih naročnikov.

S poštovanjem Emma Braidich,
v imenu 7 in 8 razveda.

—o—
Waukegan, Ill.

Dragi gospod urednik!

Ali bote priobčili ta naš prvi dopis iz Waukegana?

Čas se spreminja. In tudi pri nas se je nekoliko spremenilo. Zapustili so na častiti gospod Rev. J. Štukel, ki so med nami delovali nad tri leta, in so bili nam šolskim otrokom jako priljubljeni. Nikakor nismo mogli verjeti, ko smo izvedeli to novico, da nas bodo zapustili. Bili smo jako veseli ob času ko smo popravljali šolo, gospod in mi šolski otroci. Gospod župnik so se trudili na vso moč, da so bile šolske sobe pripravljene, ko se je pričel poduk meseca septembra. Mi šolski otroci Vam ostanemo hvaležni za Vaše lepe nauke, ki smo jih slišali od Vas bodisi v šoli bodisi v cerkvi. Želimo, da bi še za naprej tako neutrudljivo delovali v vinogradu Gospodovem. Zdaj pa Vam voščimo veselo Novo leto, in tudi sedanjemu našemu župniku Rev. H. Ažbe voščimo otroci šole Matere Božje: Dobro došli. Častiti gospod Ažbe tudi pridejo v šolo, so že nas slišali kako znamo računati in razne druge učenosti in so bili jako zadovoljni z nami. Tudi čestitamo našim častitim šolskim sestram, ki tako neutrudljivo delujejo tukaj med nami, in skrbijo za lepšavo cerkve in šole, Bog jim poplačaj njih trud.

Gospod urednik, zdaj pa še Vam voščimo srečno Novo leto, in veliko naročnikov za leto 1916, v imenu šolarjev in šolarice šole Matere Božje. Mary Košir.

—o—
Otročiči! ne veste, kako nas zvesele Vaši dopisi, kadarkoli katerega dobrimo. To je veselo znamenje, da znajo tudi naši mali amerikančeki toliko mile nam slovenščine, da lahko pišejo dopise. Tako je prav! Dragi nam šolarčeki, le pridno nam pišite! Do sedaj smo dobivali dopise samo iz Lorraine, O. in Joliet, zadnje čase so se oglašili tudi iz Pueblo, Colo. i glejte danes imamo pa že tudi dopis od naših šolarčekov

iz Waukegan, Ill. Živio! Hurrah! Three cheers!

To nas veseli! Le tako naprej!

Sedaj ste skončali prvo poletje šole. Kaksi so bili pa "reporto"?

Lepo prošimo č.č. sestre učiteljice, da bi nam blagovolile poslati "pohvaljence", to je "Roll of honor" prvega poleta iz vseh razvedov. Najpridnejši šolar iz vsakega razreda dobi od nas nagrado, katero bomo takoj poslali, ko dobimo to sporočilo. Ime cele "Roll of honor" bomo v aprilovi številki priobčili!

Za to uslugo se č.č. sestram, že naprej zahvaljujemo! Urednik.

—o—
Milwaukee, Wis. Tukaj ima Vaš list veliko naročnikov, zato probčite teh par vrstic. Mi Milwaški Slovenci smo se zjedini in kupili smo na 4. Ave. in Mineral Street svojo novo slovensko cerkev. Bila je to judovska sinagoga "Mount Sinai". Mi smo jo pa prekrstili v "cerkev sv. Družine". Sedaj imamo Slovenci v Milwaukee dve cerkvi: Marije Pomagaj v West Allis in sv. Družine v mestu samem. Vendar pa tvoriti ti dve cerkvi jedno župnijo, katero opravljajo Rev. M. Pakiž, ki se zelo mučijo in trudijo, da bi ustregli vsem svojim faranom.

Milwaški Slovenci se tega silno vesele, ker se ne bode treba več vsako nedeljo tako daleč v cerkev voziti in trošiti denar po "karah". Sedaj je pa treba, da se te svoje cerkve tudi oprimumo in vsak po svoji moči prispevamo, da bode cerkev napredovala. Sedaj nimamo pravega oltarja. Ravnotako je, kakor Bethlehemskih hlevček.

Kakor povsodi, tako je tudi med nami žalibog več takih sirot, ki so zgubili luč svete vere, ki se posmehujejo tem, ki se trudijo za to cerkev. Le pustimo jih, saj bodo sami norci ostali.

. . . . 3. januarja 1916. — Naše društvo Sv. Janeza Evangelista je sklenilo, da bode kupilo za cerkev kip sv. Janeza Evangelista, ako se bode cerkev imenovala tako, kar je bilo tudi sklenjeno. Tako bomo mi župljani kupili oltar, to društvo pa kip in cerkev se ne bode imenovala Sv. Družine, temveč cerkev Sv. Janeza Evangelista.

V NAŠI KNJIGARNI IMAMO KRASNE SLEDEČE KNJIGE:

Leposlovna zbirka.

- Grafenauer: Zbirka slovenskih po-
vesti:
I. **Vojnimir** — Jos. Ogrinec, povest — 25
II. Erjavec: **Hudo brezno. Ni vse zlato,**
kar se sveti. — Izgubljen mož. —
Ena noč na Kumu. — Mravlja — 25
V. Vesele povesti: Frane Jaklič: **Za**
možem. — V pustiv je šla. — Jos.
Jurčič: **Pravda bed bratoma** — 25

Leposlovna knjižnica.

- I. zvezek: **Razporoka**, Bourget — Ka-
lan, roman — \$1.—
II. zvezek: **Stepni kralj**, Lear-Turgen-
jev povest. **Hiša ob Volgi** — Step-
njag, povest — \$1.—
III. zvezek: **Straža**, Prus — Aleks.
Glowacki, — povest — \$1.—
IV. zvezek: **Ponižani in razžaljeni** —
Dostojevsky — Levstik, roman — \$1.50
V. zvezek: **Kobzar** — **Sevčenko** — Ab-
ram, lirčne in pripovedne pesmi. — \$1.20
VI. zvezek: **Mož Simone** — Champol
Levstik, roman — \$1.—
VII. zvezek: **Hajdamaki** — Sevčenko
— Abram, pestnitev, VI. in VII.
skupno — \$1.80
VIII. zvezek: **Dolina krvi** — Sheehan
Bregar, povest iz irskega življenja — \$2.—
IX. zvezek: **Povest o dveh mestih** —
Dickens — Cankar — \$2.20

— 0 —

"Čas" piše: "Večkrat čitamo in slišimo, ka-
ko je človek lepo vstvarjeno bitje. Kako je po-
polno in čudovito. Ampak če vzamemo človeška
gibanja, je človek nekaj popolnoma pokvarjene-
ga in skoraj vse narobe. Kjer bi moral biti tenak
— postavi okrog pasa, tam se najbolj zredi. —
Vse živali so tanke in vitke, tudi človek je bil,
ko je hodil še po štirih. In ker je sedanja člo-
veška hoja nenaravna, če je vse skupaj pobesilo
doli."

Takih neumnosti, kakor je ta, se je pa še ma-
lo zapisalo v slovensčini. G. urednik ako boste
še več takih kolobocij napisali, homo, pa res vr-
jeli, da ni bil dolgo čas, ko ste bili še "vitki"
in hodili po vseh štirih in se je tudi v Vaši gla-
vi "vse pobesilo doli". — Za božjo voljo, kaj
mora slovenski želodec res vse prebaviti? Ni ču-
da potem, da se najbolj zredino tam, kjer bi
moral biti tenki. — Da, da, dajte narodu zdra-
vejšo hrano za razum, za možgane, da ne bodo
spadali med one, o katerih pravi sv. Pavel, joka-
je: "Čigar Bog je trebah", temveč da bodo
dvigli svoje sree in svoj razum kvišku in misli-
li in živeli ne po živalsko, tem, katere ga vi ti-
rate.

VSEBINA 3. ZVEZKA.

	Stran
Čes, nočeš, moraš.....	45
Eukratida.....	47
Mati, mati, uboga mati.....	51
Povest Proletarca.....	54
Zveza Katoliških Slovencev.....	56
Razno.....	57
Iz Slovenskih naselbin.....	60

"Proletarec" je priobčil v eni svoj zadnjih šte-
vilki tudi pismo iz pekla, pod naslovom "Satan-
sko pismo", katero je pisal "Vrtoglav Pridu-
šar". S tem jo je pa "Proletarec" dobro pogo-
dil. Svetovali bi g. Kristanu, da bi ta naslov dal
na prvo stran kot ime svojega lista. Tam, kjer
je napisano ime urednika, naj pa dene "Vrto-
glav Pridušar". Tako bi se list imenoval "Sa-
tansko pismo" urejuje "Vrtoglav Pridušar",
kar bi izvrstno odgovarjalo resnici, Satan bi ne
mogel bolj satansko pisati proti veri in Bogu,
kakor pišejo naši ta-rdeči listi. Zato pa človek
s zdravim rozumom pravilno sklepa, ko prebira
te brozge, da more biti le kak vrtoglav človek
zmožen napisati tolike prismo-darije, in pa da
mora ta človek biti strašno surov in podivjan
kranjski "pridušar", kakoršne srečujemo samo
pri kakih gozdnihi ciganih, ki so še 1000 let za
sedanjo kulturo. Izrazi, kakor so "pop", "far",
"lump", katerih vse mgoli po teh listih, so za
stari vek bili dobri. Olikanci dandanes pa spo-
tujejo tudi nasprotnikovo osebo in pravila do-
stojnosti.

Berite to le "Proletarčevo" doslednost, kate-
ro vrtoglavo piše vrtoglavi "Vrtoglav Pridu-
šar": "Saj je lahko, da je človek neumen; to
se dogaja pogostoma; ali če je tako bitje pamet-
no bo vsaj okusilo svojo neumnost". Če je kdo
neumen, kako more biti ob jednom pameten?

Za božjo voljo, g. Kristan, ali res tako malo
cenite razum vaših čitateljev, da jim tako ma-
lodelost podajate za duševno hrano. Čitatelji "Pro-
letarec", ali se ne sramujete take brozge?

Dalje ta "vrtoglavi pridušar" dokazuje:
"Vse, kar je to je potrebno! Tedaj pravim po
enakem pravilu lahko: "Vse, kar je potrebno, to
je!" — G. Vrtoglav, tu se vam je zopet vrtele
v glavi, ko ste to napisali. Da to ni res, prine-
sem takoj dokaz "ad hominem": Vam bi bilo
pri vaši vrtoglavoosti zelo potrebno malo več
razuma, pa zato, ker ste ga potrebni žalobog,
ga vendar ni in ga ni! Glava prazna in vrtogla-
va!

Sicer pa vemo, kdo je pisal to "peklenko pi-
smo". Da, da, revček si vrtoglav in silnega po-
milovanja vreden, da si padel tako vrtoglavo
v globino moralnega propada. Toda vedi: "Ecclesia orat pro te".

Zahvala za uslišano molitev.

Obrnila sem se k Mariji z obljubo, ako mi
izprosi zdravje, objavim milost v listu Ave Ma-
ria. Marija me je uslišala. Izrekam tisočero za-
hvalo Mariji. Za več drugih prošenj sem bila
uslišana, ko sem obljubila da objavim v "Ave
Maria".

"ZENINOM IN NEVESTAM"

v angleščini ali "How to get Married", apisal
Rev. J. Schmidt, Stariši, ki imate dorasle otroke,
to je knjižica, katero jim dajte v roke. Cena 12c.
Naroča se pri "Knjižarna Ave Maria", 21
Nassau Ave. Brooklyn, N. Y.

Pozor rojaki in rojakinje!!!

Samo pri meni dobite patentovana in garantovana sledeča zdravila: Zdravilo proti izpadanju in za rast las. Če ga rabite samo šest tednov, pa Vam zrastejo krasni in bujni lasje, ki Vam ne bodo več izpadali in tudi ne siveli. Ravnotako zrastejo porabljenju tega zdravila močnim mehki in lahki brki in brade. Revmatismem, kostno boleli trganje v rokah, nogah ali

kričeh Vam odzdravim popolnoma v osemih dneh, pravtako tu i vsne rane, opeldine, kraste, grinte, bulje, cure, kurja očesa, bradavice, potenje nog, orebline, i. t. d. Kdor bi rabil moja zdravila brez uspeha, mu garantiram za \$5.00. Pišite takoj po cenik, koledar in knjižico! Vse troje Vam pošljem zastonj. Kdor že samo prečita mojo knjižico, je to vredno zanj najmanj \$5.00.

Jakob Wahčič

1092 E. 64 Street, Cleveland, O.
Tel. Pricenton 2140 L.

SEIZ BROS.

Priporoča vsem slovenskim duhovnikom svojo veliko izbiro nabožnih knjig v vseh jezikih, vseh cerkvenih potrebnih kipov, podob, svetinjic itd.

In vsem slovenskim društvom pri nakupu zastav in društvenih znakov.

7 BARCLAY ST., NEW YORK

Telefon, 5985 Barclay.

Slovenci, kje boste kupili svoje ure, svoje prstane, svojo zlatnino? Gotovo nikjer drugje ne, kot pri

J. BRÜLL & SIN,
35 Ave. A. New York

Velika zaloga različnih stenskih ur, budilnic, poročnih in drugih prstanov, zlatnice, okraskov, itd.

Mr. Clemens Radueha, 324 Palmer St., Detroit, Mich., je rabil Severovo Zdravilo za obisti in jetra ko je imel obistno nepriliko aer nam je pisal: "Bil sem bolan več kot eno leto in pol. Potem sem izvedel o Severovem Zdravilu za obisti in jetra ter sem bil ojačan. Radi tega lahko priporočam to zdravilo vsem, ki trpijo vsled obistnih neprilik."

Kadar vas hrbet boli

iščite vzrok. Mogoče je, da ga povzroča kaka obistna neprilika in zato rabite

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za obisti in jetra) ki vas bo spravilo na pot k zdravju. Rabi se naj v slučajih vnetja obisti ali mehurja, zadrževanja ali puščanja goste vode, oteklih nog in bola v hrbtu katerega povzročajo obistne neprilike in v slučajih zlatenice ali kislega želodca. Izkazalo se je tudi kot zelo uspešno za odpravo močenja, postelje pri otrocih.

Zapeka

se ponavadi tuji pojavlja med časom obistnih neprilik in da se pomaga zdravljenju, naj se rabi tudi SEVERA'S BALSAM OF LIFE (Severov Življenjski Balsam) kateri je še večkrat izkazal svojo vrednost v zvezi s Severovim Zdravilom za obisti in jetra.

Cena Severovega Zdravila za obisti in jetra: 50c a \$1.00.
Cena Severovega Življenjskega Balsama: 75c.

Vprošajte vašega lekarnarja za Severovo Pripravo. Ako vas ne more založiti, namočite jih pri nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Zobozdravnik

Dr. A. Weisberger

ordinira vsaki dan izvzemši ponedeljek in petek od 10. ure predpoldan do 8. ure zvečer na

50 ST. MARKS PL.,
New York, N. Y.

Ob nedeljah od 10-tih predp. do treh popoldan. Ob ponedelkih in petekih ordinara v Uptown
41 W. 83. STREET,
Bet. Central Park & Columbus Ave.
od 10-tih zjutraj do 8-mih zvečer.

Slovenecem se kot dober in pošten zobozdravnik najtopleje priporoča.